

Sygn. akt V.2 Ka 15/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 kwietnia 2015 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach

V Wydział Karny Ośrodek Zamiejscowy w Rybniku

w składzie:

Przewodniczący: SSO Sławomir Klekocki

Sędziowie: SR (del.) Katarzyna Gozdawa-Grajewska (spr.)

SO Olga Nocoń

Protokolant: Anna Mańka

w obecności Magdaleny Szymańskiej Prokuratora Prokuratury Okręgowej

po rozpoznaniu w dniu 9 kwietnia 2015 r.

sprawy: **M. S. (2) /S./,**

syna A. i M.,

ur. (...) w Ż.,

oskarżonego o przestępstwo z art. 244 kk

na skutek apelacji, wniesionej przez obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego w Żorach

z dnia 29 października 2014r. sygn. akt II K 294/14

I. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

- na podstawie art. 69 § 1 i § 2 kk i art. 70 § 1 pkt 1 kk warunkowo zawiesza wykonanie orzeczonej wobec oskarżonego M. S. (2) kary pozbawienia wolności na okres próby 3 (trzech) lat;

- na zasadzie art. 71 § 1 kk wymierza oskarżonemu karę grzywny w wysokości 50 (pięćdziesięciu) stawek dziennych określając wartość jednej stawki na kwotę 20 (dwadzieścia) złotych;

II. w pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy;

III. zasądza od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa jedną opłatę za obie instancje w kwocie 280 (dwieście osiemdziesiąt) złotych oraz obciąża go wydatkami za postępowanie odwoławcze w kwocie 20 (dwadzieścia) złotych.

Sygn. akt. V. 2 Ka 15/15

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Żorach wyrokiem z dnia 29 października 2014r. w sprawie o sygn. akt. II K 294/14 uznał oskarżonego M. S. (2) za winnego występku z art. 244 kk polegającego na tym, że w dniu 18 kwietnia 2014r. w Ż. na ul. B. kierował motorowerem marki M. o numerze rejestracyjnym (...) wbrew orzeczonemu przez Sąd Rejonowy w C. wyrokiem z dnia 15 listopada 2012r. o sygn. II K 1302/12 zakazowi prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych obowiązującemu w okresie od 23.11.2012r. do 23.11.2014r. i za ten czyn wymierzył oskarżonemu karę 10 miesięcy pozbawienia wolności zwalniając go od obowiązku zapłaty kosztów sądowych obciążając nimi w całości Skarb Państwa.

Apelację wniósł obrońca oskarżonego i zaskarżył orzeczenie w całości. Zaskarżonemu wyrokowi zarzucił:

1/ na podstawie art. 438 pkt. 3 kpk błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, mający wpływ na jego treść, a mający postać:

a) nieprawidłowego ustalenia społecznej szkodliwości popełnionego przez oskarżonego czynu skutkujące przyjęciem jej znacznego stopnia, podczas gdy w rzeczywistości społeczną szkodliwość przedmiotowego czynu należało ocenić jako niską;

b) nieprawidłowego ustalenia, że w sprawie zachodzą podstawy do orzeczenia kary pozbawienia wolności bez warunkowego zawieszenia jej wykonania, podczas gdy w niniejszej sprawie dla osiągnięcia wobec sprawcy celów kary i zapobieżenia jego powrotowi do przestępstwa wystarczające jest wymierzenie kary pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na podstawie art. 69 § 1 kk;

2/ na podstawie art. 438 pkt. 4 kpk – rażąco niewspółmierność kary wymierzonej za popełniony czyn.

Wskazując na powyższe obrońca wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i wymierzenie oskarżonemu kary 10 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem na okres próby wynoszący 3 lata. Ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd I instancji.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Zarzuty podniesione w środku odwoławczym, sporządzonym przez obrońcę oskarżonego, zasługiwały na uwzględnienie tylko w zakresie zarzutów ustalenia błędnej prognozy kryminologicznej wobec oskarżonego M. S. (2), a w konsekwencji także zarzutu rażącej niewspółmierności orzeczonej kary.

Wbrew twierdzeniom obrońcy, Sąd Rejonowy prawidłowo ustalił stopień społecznej szkodliwości czynu przypisanego oskarżonemu. Zasadność wniosków i ocen wyprowadzonych przez sąd orzekający z okoliczności ujawnionych w toku przewodu sądowego, a które rzutowały na ustalenie stopnia społecznej szkodliwości czynu odpowiada prawidłowości logicznego rozumowania. Przede wszystkim słusznie Sąd Rejonowy uznał, że niestosowanie się do zakazu sądowego orzeczonego w wyroku skazującym oskarżonego M. S. (2) za czyn z art. 178 a § 1 kk jest czynem, który cechuje się wysokim stopniem karygodności. Nie ma przy tym znaczenia – co sugeruje obrońca – że oskarżony przejechał skuterem tylko kilka metrów. Liczy się bowiem to że oskarżony świadomie zlekceważył wyrok sądowy, nie stosując się do niego. Ignorowanie zakazów sądowych jest wysoce społecznie szkodliwe bowiem czyni te orzeczenia iluzorycznymi. Jednocześnie stan bezpieczeństwa w społeczeństwie przez takie postępowanie nie jest zapewniony.

Sąd Okręgowy podzielać prawidłowość przyjętych ustaleń faktycznych, a w konsekwencji także i ocenę prawną czynu przypisanego M. S. (2) nie zaakceptował orzeczonej bezwzględnej kary 10 miesięcy pozbawienia wolności. Należy w tym miejscu przypomnieć, że wraz z aktem oskarżenia przeciwko oskarżonemu wpłynął wniosek prokuratora o skazanie oskarżonego na karę 10 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem na okres próby 2 lat i karę grzywny. Kara w takim wymiarze została uzgodniona przez oskarżonego z prokuratorem. Sąd Rejonowy nie uwzględnił tego wniosku i skierował sprawę na rozprawę. Oczywiście kwestia wymiaru kary należy do najistotniejszych prerogatyw sądu orzekającego jednakże proces jej kształtowania powinien być przeprowadzony w oparciu o wszystkie okoliczności sprawy tak łagodzące, przemawiające na korzyść oskarżonego jak i te obciążające go. Z pewnością kara nie powinna być wymierzana pochoinnie.

Rażąca niewspółmierność kary o jakiej mowa w art. 438 pkt 4 kpk zachodzi wówczas gdy na podstawie ujawnionych okoliczności, które powinny mieć zasadniczy wpływ na wymiar kary można przyjąć, iż zachodzi wyraźna dysproporcja pomiędzy karą zasadniczą wymierzona przez sąd I instancji, a karą jaką należałoby sprawcy wymierzyć w następstwie prawidłowo zastosowania w sprawie dyrektyw sądowego wymiaru kary określonych w art. 53 kk. Ma to miejsce wówczas gdy nie uwzględnia należyście stopnia społecznej szkodliwości czynu oraz nie realizuje w wystarczającej mierze celów kary w zakresie jej społecznego oddziaływania i celów zapobiegawczych i wychowawczych, jakie ma osiągnąć w stosunku do skazanego. Praktycznie zachodzi zaś wtedy gdy orzeczona kara, jakkolwiek mieści się w granicach ustawowego zagrożenia to jednak nie uwzględnia w sposób właściwy zarówno okoliczności popełnienia przestępstwa jak i osobowości sprawcy- innymi słowy w społecznym odczuciu jest karą niesprawiedliwą. Taką zaś sytuację mamy w niniejszej sprawie. Z pisemnych motywów zaskarżonego wyroku wynika bowiem, iż Sąd orzekający kształtując karę miał na względzie głównie okoliczności przedmiotowo-podmiotowe składające się na stopień szkodliwości społecznej czynu, oraz uprzednią karalność oskarżonego, której nadał pierwszorzędne znaczenie przy ustalaniu braku pozytywnej prognozy kryminologicznej oskarżonego. Jednakże w niedostatecznie wnikliwy sposób Sąd Rejonowy przeanalizował dane o karalności oskarżonego znajdujące się w aktach sprawy. Sąd Rejonowy na uzasadnienie swej decyzji o wymierzeniu oskarżonemu kary o charakterze izolacyjnym powołuje się na fakt, iż oskarżony w okresach próby popełniał kolejne przestępstwa lekceważąc wyroki sądów, które dawały mu szansę orzekając względem niego kary pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem. Tymczasem z danych o karalności nasuwa się nieodparty wniosek, iż wszystkie cztery wyroki ujęte w karcie karnej zostały wydane w bardzo bliskiej odległości czasowej 4 miesiące. I tak chronologicznie pierwszy z wyroków zapadł:

-dnia 26.10.2012r. sprawa Sądu Rej. w Ż. II K 185/12,

-dnia 15.11.2012 sprawa Sądu Rej. w C. II K 1302/12,

-dnia 20.11.2012r. sprawa Sądu Rej. w Ż. II K 1302/12,

-dnia 20.02.2013r. sprawa Sądu Rej. w Ż. II K 384/12,

Sygnatury wyroków i daty ich wydania oraz wiedza o terminowości prowadzenia postępowań przygotowawczych wskazują, że wszystkie czyny przypisane oskarżonemu musiały zostać popełnione zanim zapadł pierwszy wyrok. Co prawda Sąd Okręgowy nie dysponował wspomnianymi wyrokami (poza wyrokiem Sądu Rejonowego w C.) jednak jest to jedyny logiczny wniosek jaki można wysnuć analizując kartę karną M. S. (2). Tak więc oskarżony nie popełniał czynów przestępczych kolejno w okresach próby. Pierwszym czynem, którego dopuścił się będąc już wcześniej skazanym jest przestępstwo z art. 244 kk objęte niniejszym postępowaniem. Powyższy fakt nakazuje inaczej ocenić jego postawę w kontekście ustalenia czy zachodzi względem niego pozytywna prognoza kryminologiczna.

Sąd Rejonowy nie nadał też odpowiedniej wagi tzw. danym osobopoznawczym oskarżonego. Wymierzając zatem bezwzględną karę pozbawienia wolności sąd meriti nie w pełni uwzględnił zasady i dyrektywy sędziowskiego wymiaru kary określonego w art. 53 kk. Sąd w sposób nieprzekonujący uzasadnił swój pogląd o braku przesłanek do warunkowego zawieszenia wykonania orzeczonej kary pozbawienia wolności. Wskazał jedynie, że oskarżony był już czterokrotnie karany i w okresie próby ponownie dopuścił się przestępstwa z art. 244 kk. Ta sytuacja w istocie powinna być brana każdorazowo pod uwagę przy rozważaniu dobrodziejstwa warunkowego zawieszenia wykonania orzeczonej kary pozbawienia wolności jednakże zasady sędziowskiego wymiaru kary pozwalają rozpatrywać także inne elementy osobopoznawcze oskarżonego, perspektywę jego postępowania w przyszłości i dopiero w tak ustalonym szerszym aspekcie podejmować decyzję co do ewentualnego zastosowania instytucji z art. 69 § 1 i 2 kk. Niewątpliwie M. S. (2) był już cztery razy karany za różne przestępstwa i w tym zakresie ustalenia Sądu były prawidłowe. Ma także rację organ orzekający, że przypisanego mu przestępstwa dopuścił się w okresie próby. Wyciąganie jednak na tej podstawie wniosków o niepoprawności oskarżonego, która wymagała surowego ukarania było nieuzasadnione. Oskarżony bowiem od 1 kwietnia 2012r. stale pracuje, co wykazał odpowiednimi świadectwami pracy i zaświadczeniami. Nadto kształcił się zdobywając dodatkowe umiejętności i kwalifikacje co potwierdził na rozprawie apelacyjnej odpowiednimi zaświadczeniami i świadectwami. Na rozprawie odwoławczej okazał umowę o pracę na pełny etat w zawodzie

instalatora z zarobkiem 1750 zł. W odczuciu Sądu odwoławczego M. S. (2) zmienił swój stosunek do norm prawnych, zaczął żyć uczciwie, pracować i zarabiać. Prowadzone przeciwko oskarżonemu wcześniejsze postępowania karne i obostrzenia wynikające z orzeczonych okresów próby zmieniło jego nastawienie do konieczności respektowania norm prawnych, a występki z art. 244 kk był jedynie zdarzeniem incydentalnym w tym pozytywnie przebiegającym okresie resocjalizacji oskarżonego. Powyższe wskazuje, że obecnie oskarżony ma możliwości zarobkowe co na przyszłość prognozuje, że będzie żył uczciwie. Daje to podstawę do zastosowania względem oskarżonego instytucji warunkowego zawieszenia wykonania orzeczonej kary 10 miesięcy pozbawienia wolności. (Sam wymiar kary - Sąd Okręgowy uznaje za adekwatny do stopnia społecznej szkodliwości czynu i stopnia zawinienia sprawcy) Kara ma bowiem spełnić również cele wychowawcze i zapobiegawcze względem oskarżonego, a nie stanowić jedynie represji (odwetu). Wówczas bowiem kara nie realizowałaby celów kary w zakresie prewencji indywidualnej. (por. wyrok SA w Krakowie z dnia 17 grudnia 2009r. sygn. akt II Aka 223/09 publ. KZS 2010/2/32).

Uznając zatem słuszność zarzutu obrońcy Sąd Odwoławczy zmienił zaskarżony wyrok w zakresie kary i na podstawie art. 69 § 1 i 2 kk i art. 70 § 1 pkt 1 kk warunkowo zawiesił oskarżonemu M. S. (2) karę 10 miesięcy pozbawienia wolności na okres próby wynoszący 3 lata. Dla urealnienia tak orzeczonej kary na podstawie art. 71 § 1 kk wymierzono oskarżonemu karę grzywny w wysokości 50 stawek dziennych określając wartość jednej stawki na kwotę 20 zł. Kara orzeczona w takim wymiarze w przekonaniu Sądu II instancji jest współmierna do stopnia społecznej szkodliwości czynu i nie przekracza stopnia winy. Orzeczona kara spełni oczekiwane cele w zakresie społecznego oddziaływania kary oraz cele zapobiegawcze i wychowawcze jakie ma ona osiągnąć wobec skazanego. Zważywszy zaś na właściwości i warunki osobiste oskarżonego przejawiające się w jego postawie po popełnieniu przestępstwa, możliwości zarobkowe oraz fakt kształcenia się i prowadzenie ustabilizowanego trybu życia w pełni uprawnia przypuszczenie, że kara pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania pozwoli osiągnąć swoje cele, a w szczególności spowoduje że M. S. (2) nie popełni ponownie przestępstwa. Takiej karze nie sprzeciwiają się również potrzeby w zakresie prawidłowego kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa.

Akceptuje Sąd Okręgowy wszystkie inne rozstrzygnięcia zawarte w wyroku Sądu Rejonowego w związku z czym w pozostałym zakresie, jako słuszny utrzymano w mocy zaskarżony wyrok.

O kosztach za postępowanie odwoławcze orzeczono po myśli art. 636 § 1 kpk, jako, że wniesiony w imieniu oskarżonego środek odwoławczy - choć częściowo zasadny - nie został uwzględniony w całości. Ponieważ w instancji odwoławczej doszło do zmiany zaskarżonego wyroku wymierzono jedną opłatę za obie instancje, zgodnie z treścią art. 10 ust. 1 Ustawy z dnia 23 czerwca 1973r. (z późn. zm.) o opłatach w sprawach karnych.